

culture 21

Agenda 21 for culture

Agenda 21 de la culture

Agenda 21 de la cultura

Обединени градове и местни власти – Комитет за култура

Съвети относно местно приложение на Програма 21 за Култура

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos

Съвети относно местно приложение на Програма 21 за Култура

Документ приет на 24 октомври 2006 в Барселона на първата среща на
Комитета за култура на Обединени градове и местни власти.

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos

culture 21

Agenda 21 for culture
Agenda 21 de la culture
Agenda 21 de la cultura

---

1. Въведение

Програма 21 бе одобрена от обединени градове и местни власти на 8 май 2004; тя представлява ръководство за обществени културни политики и принос към културното развитие на човечеството.

Обединени градове и местни власти (UCLG=ОГМВ) прие Програма 21 като справочен документ за своите програми по култура и възприе ролята на координатор на процеса, който ще последва след нейното приемане. Комитета за култура на Обединени градове и местни власти, създаден в Пекин на 9 юни 2005, е пресечна точка за градове, местни управи и мрежи, които са поставили културата в сърцевината на своето развитие.

Все повече градове и местни власти по цял свят официално приемат Програма 21 за култура. Стандартният формуляр за приемане се намира на интернет адрес:

www.agenda21culture.net и **www.cities-localgovernments.org**. Приемането на Програма 21 за култура има важно символично значение: то илюстрира готовността на града да направи културата ключова част от градската политика и е признак за солидарност и сътрудничество с градове и местни управления от цял свят.

Градовете използват Програма 21 за култура от една страна, да провъзгласят важното значение на културата за местното развитие на националните управления и международните организации, от друга, да укрепят местните културни политики.

По искане на някои градове през 2006 Работната Комитета за култура на обединени градове и местни власти очерта някои общи препоръки, които могат да бъдат полезни насоки за местно приложение на Програма 21 за култура.

2. Културата като стълб на непрекъснатото развитие. Културно планиране

Връзката между култура и устойчиво развитие все по ясно се очертава като фундаментален принцип на местните политики. Програма 21 за култура, като ръководство за обществени културни политики, предлага възможност за всеки град да създаде дългосрочна визия за културата като стълб на тяхното развитие.

Местното приложение на Програма 21 за култура може да бъде видно като упражняване на културно планиране. Планирането се разбира като процес, който свързва агенти, цели, дейности, ресурси и резултати очаквани от проект.

Културното планиране получи широко разпространение през последните 10-15 години. То се използва за развитие на местни културни политики, основани на ценности като: памет, творчество, критично познание, разнообразие, ритуалност и др., които културата довежда до индивида и общността. То се използва и за подчертаване значението на културата в другите местни политики, като например трудова заетост и социално обхващане, както и за въвеждане на културни съображения във всички културни политики. Значението на културното планиране се потвърждава от няколко ключови текста. Например, Програмата за развитие на обединените нации (UNDP=ПРООН),

---

чиито Индекс на човешкото развитие (ИЧР) 2004, „Културна свобода в днешния разнообразен свят“ поставя акцент върху необходимостта да се върви към отворена култура като основен елемент във всички стратегии на развитие. Друг пример е работата на австралийският изследовател Джон Хоукс, който разглежда културата като четвърти стълб на устойчивостта, в поредицата от трите класически стълба: икономически, социален и околна среда.

Програма 21 за култура предлага възможност на всеки град да създаде дългосрочна визия за културата като основен стълб в собственото си развитие. Чрез принципите, ангажиментите и препоръките на Програма 21 за култура и като се вземат предвид местните характеристики (история, население, размер, вид на управление, жизненост на гражданското общество, идентичност и характеристики на културния сектор,...), се създават предпоставки всеки град или местна власт да осмисли стойността на проблемите повдигнати в следващите параграфи, в процеса на изграждане на своята политика.

3. Общи съображения

Следващите параграфи изразяват положения и съображения при прилагане на Програма 21 за култура на местно ниво, основани на нейните принципи, ангажименти и препоръки:

- а) Политическо водачество на най-високо ниво на местно управление.
- б) Възприемане на инструментариума от местното управление като цяло; не само от службите, сферите и/или отделите отговорни за култура.
- в) Местната власт като катализатор на културните процеси: подкрепа за гражданското общество, поощряване на консенсуса и установяване на взаимни отговорности.
- г) Насърчаване и стимулиране на демократичното участие на гражданите във формулиране, упражняване и оценка на обществените политики по култура.
- д) Прозрачност на информацията и довеждането ѝ до гражданите чрез различни канали.
- е) Техническа стриктност и ясна аргументация, използване на експерти при проучване и разработка на културни политики и културно управление.
- ж) Разпознаване на различните културни потребности и заявки от хора и организации на територията, както от културните агенти, така и от останалата част от населението.
- з) Културните ресурси на една територия включват „класически“ сектори (наследство, изкуство, библиотеки), както и тези присъщи на творческите сфери, мас медиите, образованието и спорта.
- и) Укрепване единството на културния сектор с помощта на цели и действия, които поставят акцент върху вътрешните стойности на културата.

**United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos**

carrer Avinyó, 15
E-08002 Barcelona
Espanya

Tel: +34 93 342 87 50
Fax: +34 93 342 87 60
info@cities-localgovernments.org
www.cities-localgovernments.org

**Ajuntament de Barcelona -
Institut de Cultura**

Palau de la Virreina - la Rambla 99
E-08002 Barcelona
Espanya

Tel: +34 933 161 000
Fax: +34 933 161 020
agenda21cultura@bcn.cat
www.bcn.cat/cultura

www.agenda21culture.net

United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura